



Metropolia

Henri Savander

Sairaalan ulkopuolella synnyttäneiden synnytyskokemuksia

Kuvaileva kirjallisuuskatsaus

Metropolia Ammattikorkeakoulu

Sairaanhoidtaja (AMK)

Sairaanhoidotyön tutkinto-ohjelma

Opinnäytetyö

22.11.2023

Tekijä	Henri Savander
Otsikko	Sairaalan ulkopuolella synnyttäneiden synnytyskokemuksia
Sivumäärä	35 sivua + 1 liite
Aika	22.11.2023
Tutkinto	Sairaanhoidtaja (AMK)
Tutkinto-ohjelma	Sairaanhoidotyön koulutusohjelma
Ohjaajat	Riitta Vilkkö, Lehtori
<p>Suomessa syntyy vuosittain n. 60 000 lasta ja matkasynnytykset sekä suunnittelemattomat ennenaikaiset synnytykset ovat lisääntyneet viime vuosina. Arviolta 53 000:sta syntyneestä lapsesta 100 lasta syntyi suunnittelemattomasti matkalla sairaalaan tai kotona. Vuonna 2021 sairaalan ulkopuolella tapahtuneita suunnittelemattomia synnytyksiä oli THL tilastoinut 105 kappaletta, sekä matkalla sairaalaan synnyttäneitä oli 103 kappaletta. Tilastoa tarkasteltaessa huomaa, että suunnittelemattomien synnytysten määrä sairaalan ulkopuolella oli 10 vuoden aikana lisääntynyt reilusti.</p> <p>Tämän opinnäytetyön aiheena oli sairaalan ulkopuolella synnyttäneiden synnytyskokemuksia. Opinnäytetyön tarkoituksena ja tavoitteena oli kuvata synnyttäjien kokemuksia ja lisätä ammattilaisten tietoutta silloin, kun kyseessä on sairaalan ulkopuolella tapahtuva synnytys. Tutkimuskysymyksenä oli: Millainen kokemus sairaalan ulkopuolinen synnytys on synnyttäjälle ja mitkä tekijät vaikuttavat kokemukseen sairaalan ulkopuolisessa synnytyksessä?</p> <p>Opinnäytetyö toteutettiin kuvailevana kirjallisuuskatsauksena. Tietoa haettiin Cinahl, ProQuest Central, PubMed ja Medline- tietokannoista. Aineisto kirjallisuuskatsauksessa koostui kahdeksasta tutkimusartikkelista. Artikkelit valittiin niin, että kaikki oli julkaistu vuosien 2013- 2023 välillä. Aineiston analyysi tehtiin induktiivisella sisällönanalyysillä.</p> <p>Tämän kirjallisuuskatsauksen keskeisiä tuloksia olivat, että synnytyskokemus on monitahoinen tapahtuma jossa ammattihenkilöstön rooli synnytyksen tukijana ja kokemuksen mahdollistajana on korvaamaton synnytyksen ainutlaatuisessa prosessissa. Tämä antaa arvokasta tietoa synnytysten tukemiseen ja parantamiseen pyrittäessä. Samalla on tärkeää kiinnittää huomiota ammattihenkilöstön koulutukseen, empatiaan ja vuorovaikutustaitoihin synnytysympäristön- ja kokemuksen parantamiseksi entisestään.</p>	
Avainsanat	Sairaalan ulkopuolinen synnytys, kokemus, synnyttäjä

Author	Henri Savander
Title	Birth experiences of those who gave birth outside the hospital
Number of Pages	35 pages + 1 appendices
Date	22.11.2023
Degree	Bachelor of Health Care
Degree Programme	Nursing Programme
Instructors	Riitta Vilkkö, Senior Lecturer
<p>In Finland, approximately 60,000 babies are born annually, and both travel-related birth and unplanned premature deliveries have increased in recent years. An estimated 100 out of 53,000 births occur unplanned on the way to the hospital or at home. In 2021, the Finnish Institute for Health and Welfare (THL) recorded 105 unplanned out-of-hospital birth and 103 births occurring while on route to the hospital. Examining the statistic reveals a significant increase in the number of un-planned out-of-hospital birth over the past decade.</p> <p>The subject of this thesis was: The childbirth experiences of those who gave birth outside the hospital. The purpose of the thesis is to describe the experiences of women giving birth before reaching the hospital and to increase professionals awareness of the journey of childbirth. The research question was: What is the experience of out-of-hospital childbirth for the woman giving birth and what factors influence the experience of giving birth outside the hospital?</p> <p>The thesis was conducted as a descriptive literature review, information was gathered from the Cinahl, ProQuest Central, PubMed and Medline databases. The literature review consisted of eight research articles, all published between 2013 and 2023. The analysis of the material is conducted using inductive content analysis.</p> <p>The key findings of this literature review indicate that the childbirth experience is a complex event, and the role of healthcare professionals as supporters and facilitator of the childbirth experience is invaluable in the unique process of childbirth. This provides valuable insights for supporting and improving childbirth experiences. At the same time, it emphasizes the importance of focusing on healthcare professionals training, empathy and communication skill to further enhance the childbirth environment and experience.</p>	
Keywords	Giving birth outside hospital, experience, parturient

Sisällys

1	Johdanto	1
2	Keskeiset käsitteet	2
2.1	Matkasynnytys	2
2.2	Sairaalan ulkopuolisen synnytyksen riskit	2
2.3	Synnytyskokemukseen vaikuttavat tekijät	3
2.3.1	Kivunlievitys	3
2.3.2	Lääkkeettömät kivunlievitykset	3
2.3.3	Lääkkeelliset kivunlievitykset	3
3	Tarkoitus, tavoite ja tutkimuskysymys	4
4	Kirjallisuuskatsaus tutkimusmenetelmänä	4
4.1	Kuvaileva kirjallisuuskatsaus	5
4.2	Aineiston haku ja valinta	5
4.3	Analyysimenetelmä	8
5	Eettisyys ja luotettavuus	8
5.1	Eettisyys	8
5.2	Luotettavuus	8
6	Tutkimusartikkelien tulokset	9
6.1	Ammattilaisen vaikutus synnyttäjän synnytyskokemukseen	10
6.2	Omien tuntemusten ja ympäristön vaikutus synnytyskokemukseen	13
7	Tulosten pohdinta	16
7.1	Ammattilaisen vaikutus synnyttäjän positiiviseen synnytyskokemukseen	17
7.2	Ammattilaisen vaikutus synnyttäjän negatiiviseen synnytyskokemukseen	18
7.3	Synnyttäjän omien tunnetilojen vaikutus synnytyskokemukseen	19
7.4	Ympäristön ja olosuhteiden vaikutus synnyttäjän synnytyskokemukseen	20
8	Johtopäätökset	21
8.1	Synnyttäjän kokemuksen ainutlaatuisuus	21
8.2	Ammattihenkilöstön läsnäolon merkitys	21
8.3	Tiivis yhteys ja luottamus	21
8.4	Ammattitaito ja itseluottamus	21
8.5	Sosiaaliset taidot	22

1 Johdanto

Suomessa syntyy vuosittain noin 60 000 lasta ja matkasynnytykset sekä suunnittelemattomat ennenaikaiset synnytykset ovat lisääntyneet viime vuosina. Arviolta 53 000:sta syntyneestä lapsesta 100 lasta syntyi suunnittelemattomasti matkalla sairaalaan tai kotona. (Matkasynnytys. Terveyskylä.)

Vuonna 2021 sairaalan ulkopuolella tapahtuneita suunnittelemattomia synnytyksiä oli THL tilastoinut 105 kappaletta, sekä matkalla sairaalaan synnyttäneitä oli 103 kappaletta. Tilastoa tarkasteltaessa huomaa, että suunnittelemattomien synnytysten määrä sairaalan ulkopuolella oli 10 vuoden aikana lisääntynyt reilusti. Vuonna 2011 synnytysten kokonaismäärä matkalla tai sairaalaan ulkopuolella oli 130 kappaletta ja vuonna 2021 208 kappaletta. (THL tilastoraportti.) Yleisellä vuositasolla sairaalan ulkopuolella syntyy arviolta 300 lasta, eli alle 1 % kaikista vuoden aikana syntyneistä lapsista. Kolmasosa sairaalan ulkopuolisista synnytyksistä on suunniteltu kotisynnytys. (Ojala, Ovaskainen & Tammela 2022.)

Ensisynnyttäjällä synnytys voidaan laskea alkaneeksi sitten kun, supistuksia on tullut ainakin kahden tunnin ajan. Supistusten aikaväli täytyy olla viisi minuuttia ja supistuksen kesto vähintään yhden minuutin. (Synnytyksen spontaani käynnistyminen. Terveyskylä.) Synnytysprosessi jaetaan kolmeen vaiheeseen. Nämä eri vaiheet ovat avautumis-, ponnistus- ja jälkeisvaihe. Avautumisvaihe kestää säännöllisistä supistuksista kohdunsuun avautumiseen. (Kuisma, Holmström, Nurmi, Porthan, & Taskinen 2017: 667–669.) Synnytys voi todellisuudessa käynnistyä hitaasti. Supistukset voivat tihentyä ja vähentyä, alkaa uudelleen ja loppua. Näillä oireilla on vielä turvallista olla kotona ja odottaa synnytyksen virallista käynnistymistä. Toisinaan taas uudelleensynnyttäjän synnytyksen ajatellaan alkaneen, kun supistuksia on ollut vähintään yhden tunnin ajan, kymmenen minuutin aikaväleihin ja yksi supistus kestää vähintään yhden minuutin. (Synnytyksen spontaani käynnistyminen. Terveyskylä.) Syöksysynnytyksessä avautumisvaihe voi olla todella nopea, joka on yleisempää uudelleen synnyttäjällä. Ponnistusvaiheessa sikiö on tarpeeksi alhaalla ja aiheuttaa painetta ja sitä kautta ponnistamisen tarpeen. Jälkivaiheessa vauvan syntymän jälkeen synnytetään istukka. Tämä vaihe matkasynnytyksessä on synnyttäjälle vaarallisin ja voi johtaa runsaaseen verenvuotoon kohdusta, johon tulee varautua. (Kuisma ym. 2017: 667-669.)

2 Keskeiset käsitteet

Tässä osiossa käydään läpi opinnäytetyön keskeisiä käsitteitä liittyen synnytykseen ja sen kokemiseen sairaalan ulkopuolella ja erityisesti matkasynnytykseen synnyttäjän kokemana.

2.1 Matkasynnytys

Matkasynnytys eli synnytys, joka tapahtuu suunnittelemattomasti kotona tai matkalla sairaalaan. Suurimmissa osissa matkasynnytyksissä ja suunnittelemattomissa sairaalan ulkopuolella tapahtuneissa synnytyksissä yhtenäinen tekijä on, että synnytykset etenevät nopeasti ja synnyttäjä ei ehdi sairaalaan. (Harve-Rytsälä, Peräjoki, Pirneskoski, Pystynen, Tommila & Äyräs 2023.) Useimmiten näissä tapauksissa on kyse uudelleen synnyttäjistä, jolla raskausaika on täynnä ja synnytys etenee normaalisti, sekä synnyttyjä ja lapsi voivat hyvin synnytyksen jälkeen (Botha & Ryttyläinen-Korhonen 2016: 154).

2.2 Sairaalan ulkopuolisen synnytyksen riskit

Sairaalan ulkopuolella suunnittelemattomat ja mahdollisesti ennenaikaiset synnytykset tapahtuvat yleensä nopeasti ja suuremmat ongelmat ovat harvinaisia. Komplikaatioiden ilmetessä hoitomahdollisuudet sairaalan ulkopuolella ovat rajallisemmat, joten huonokuntoisen vastasyntyneen hoitoon ja äidin poikkeavaan verenvuotoon tulee varautua.

Suurimmassa osassa kenttäsynnytyksistä synnyttäjä on hyväkuntoinen lapsen syntymän jälkeen. Jälkivaiheeseen kuuluu vielä istukan synnytys, mutta tämä voidaan hoitaa synnytyssairaalassa, kunhan poikkeavaa verenvuotoa ei ilmene.

Tutkimuksien mukaan suurin uhka synnyttäjälle, kun synnytys tapahtuu sairaalan ulkopuolella, on poikkeavan runsas verenvuoto. Kentällä jälkeisvaiheen hoidossa ensisijaisen tärkeää on saada kohtu supistumaan, jotta verenvuotoa saadaan vähennettyä. Synnytyksen jälkeen kohtu saadaan supistumaan tarvittaessa lääkehoidolla, jolloin käytetään oksitosiinia. Tarvittaessa kohtua provosoidaan supistumaan ja rauhoitetaan verenvuotoa painamalla kohtua vatsanpeitteiden päältä. (Harve-Rytsälä ym. 2023.)

2.3 Synnytyskokemukseen vaikuttavat tekijät

WHO:n vaatimuksissa positiivisen synnytyskokemuksen pitäisi vastata mahdollisimman hyvin henkilön sosiokulttuurisia uskomuksia ja odotuksia. Jokaiselle synnyttäjälle kuuluu oikeus synnyttää terve lapsi turvallisessa ympäristössä, jossa avustajina on ystävälliset ja ammattitaitoiset terveydenhuollon ammattilaiset. (Making childbirth a positive experience. World Health Organization.)

2.3.1 Kivunlievitys

Synnytyskipu on läsnä jokaisessa synnytyksessä. Synnytyskivuista ei ole hyötyä synnytykselle, vaan se voi vastavuoroisesti hidastaa prosessia. Suurin osa synnyttäjistä käyttää jotakin kivunlievitys metodia, kivunlievityksiin synnyttäjällä on mahdollisuus vaikuttaa toiveilla. THL:n tilastojen mukaan 2021 ainakin yhtä kivunlievitystä on saanut 95,3 % kaikista alateitse synnyttäneistä naisista. Epiduraalipuudutus on selkeästi yleisymään päin, vuonna 2021 synnyttäneistä puudutuksen sai 52,5 % synnyttäjistä. (Synnytyskipun hoito. Terveyskirjasto.)

2.3.2 Lääkkeettömät kivunlievitykset

Avautumisvaiheessa on useita erilaisia lääkkeettömiä kivunlievitys mahdollisuuksia. Menetelmiä ovat: transkutaaninen sähkö, hermostimulaatio, akupunktio ja vesirakkulat. Kuitenkin akupunktiolla ja hypnoosilla on selkeä fyysistä kipua lievittävä vaikutus. On olemassa myös erilaisia apuvälineitä mm. keinutuoli, voimistelupallot, rentoutuskeinot ja liikkuminen tukihenkilön kanssa, jotka auttavat synnyttäjää sietämään kipukokemusta paremmin. Lääkkeettömissä kivunlievitys malleissa ei juurikaan ole haittavaikutuksia ja saattavat olla orientoituneelle synnyttäjälle erinomaisia rentoutuskeinoja. (Synnytyskipu. Duodecim lehti.)

2.3.3 Lääkkeelliset kivunlievitykset

Yleisimpiä lääkkeellisiä kivunlievityksiä on ilokaasu. Ilokaasu on turvallisuutensa, helpon antotavan ja halpuutensa vuoksi käytetyin kivunlievitysmenetelmä. Myös opiaattipohjaisia kipulääkkeitä käytetään kivunhoitoon, vaikka niistä ei ole vakuuttavia näyttöjä synnytyskipun hoidossa. Opiaattipohjaisissa lääkkeissä on useita haittavaikutuksia: pahoinvointi ja oksentelu, ruoansulatuselimistön lamaantuminen ja hypoventilaatio. Pitkävaikutteisissa opioideissa tärkeänä vaikutuksena on sedaatio ja euforia, joista on apua

etenkin ensisynnyttäjälle. Opioideissa on se etu, että sen vaikutus voidaan kumota välittömästi vasta-aineella eli naloksonilla. Sentraaliset puudutukset (epiduraali- ja spinaalipuudutus) ovat lisääntyneet. Tutkitussa aineistossa epiduraalipuudutuksella oli merkittävä positiivinen vaikutus synnytyskipuihin. (Synnytyskipu. Duodecimlehti.)

3 Tarkoitus, tavoite ja tutkimuskysymys

Opinnäytetyön tarkoituksena on kuvata synnyttäjän kokemusta suunnittelemattomasta sairaalan ulkopuolisesta synnytyksestä ja mitkä tekijät vaikuttavat sairaalan ulkopuoliseen synnytyskokemukseen. Tavoitteena on lisätä ammattilaisen tietoutta synnyttäjien kokemuksista sairaalan ulkopuolella synnyttäessä.

Opinnäytetyön tutkimuskysymyksenä on:

1. Millainen kokemus sairaalan ulkopuolinen synnytys on synnyttäjälle?
2. Mitkä tekijät vaikuttavat kokemukseen sairaalan ulkopuolisessa synnytyksessä?

4 Kirjallisuuskatsaus tutkimusmenetelmänä

Kirjallisuuskatsauksia on olemassa kolme eri päätyyppiä, jotka ovat tarkoitettu eri tarkoituksiin. Kuvailevan katsauksen lisäksi on systemaattinen kirjallisuuskatsaus, laadullinen metasynteesi ja määrällinen meta-analyysi. (Stolt, Axelin, Suhonen 2016, 8.) Kirjallisuuskatsauksen tarkoituksena on rakentaa uutta ja kehittää jo aiemmin käytössä olleita teorioita. Sen avulla voidaan arvioida teorioita, tunnistaa ongelmia ja rakentaa kokonaiskuvaa tietyistä aihealueista.

Kirjallisuuskatsausta käytetään kvalitatiivisissa ja kvantitatiivisissa tutkimuksissa, joissa sen tarkoitus on luoda kuva tutkimusilmiöistä tutkijalle itselleen. Kirjallisuuskatsauksella voi olla monia tarkoituksia tutkimusprosessissa, kuten aikaisempien tutkimusten löytäminen ja tulosten tulkitseminen, sekä tutkimusongelmien ja -kysymysten tunnistaminen. (Kankkunen, Vehviläinen-Julkunen 2013: 91-92.)

4.1 Kuvaileva kirjallisuuskatsaus

Tässä opinnäytetyössä käytettiin narratiivista eli kuvailevaa kirjallisuuskatsausta itsenäisenä tutkimusmenetelmänä hoitotieteiden näkökulmasta. Narratiivinen kirjallisuuskatsaus on hoitotieteiden kirjallisuuskatsauksissa useimmin käytetty. Kuvailevan kirjallisuuskatsauksen tarkoituksena on koota tietoa aiemmista tutkimuksista yhteen sanallisesti. (Kankkunen ym. 2013: 94-95.)

Kuvaileva kirjallisuuskatsaus pyrkii esittelemään tietyllä aihealueella olevien tutkimusten löydökset ja tulokset ja yhdistämään ne yhtenäiseksi kertomukseksi tai selittäväksi kokonaisuudeksi. Se on usein käytännöllinen, kun tutkimusalue on uusi tai kun aiheeseen liittyvää kirjallisuutta on vähän saatavilla. Narratiivinen katsaus voi tarjota katsauksen aihealueen nykytilasta ja mahdollisista tulevaisuuden suunnista. (Stolt ym. 2016: 9-10.)

Narratiivinen kirjallisuuskatsaus ei kuitenkaan ole yhtä kattava tai systemaattinen kuin kvantitatiivinen katsaus, joka käyttää tiukkoja menetelmiä ja analyyseja tulosten laske- miseksi ja arvioimiseksi. Narratiivinen katsaus ei myöskään pysty tarjoamaan kvantita- tiivisen katsauksen tarkkaa vastausta tutkimuskysymykseen, mutta se voi tarjota käy- tännöllisen ja kokonaisvaltaisen ymmärryksen tutkimusalueen nykytilasta ja suunnasta. (Salminen 2011.)

4.2 Aineiston haku ja valinta

Aineiston haku ja valinta ovat kirjallisuuskatsauksen toinen vaihe. Kirjallisuuden haussa on tavoitteena löytää tutkimuskysymykseen vastaavaa sisältöä. (Stolt ym. 2016: 25- 26.) Opinnäytetyössä hauissa käytettiin erilaisia sähköisiä tietokantoja, kuten PubMed, CINAHL, Medic ja ProQuest. Aineiston hakua tehtiin myös manuaalisesti.

Lähteille on hyvä luoda selkeät kriteerit, millä perusteella ne valitaan osaksi kirjallisuus- katsausta. Tällöin puhutaan sisäänotto- ja poissulkukriteereistä. Sopivia lähteitä ja tutki- muksia katsaukseen ovat tasokkaat ammatilliset ja tieteelliset julkaisut, jotka ovat alku- peräislähteitä. Opinnäytetyöhön valitaan vähintään kymmenen eri tutkimusta, joiden pohjalta kirjallisuuskatsaus tehdään.

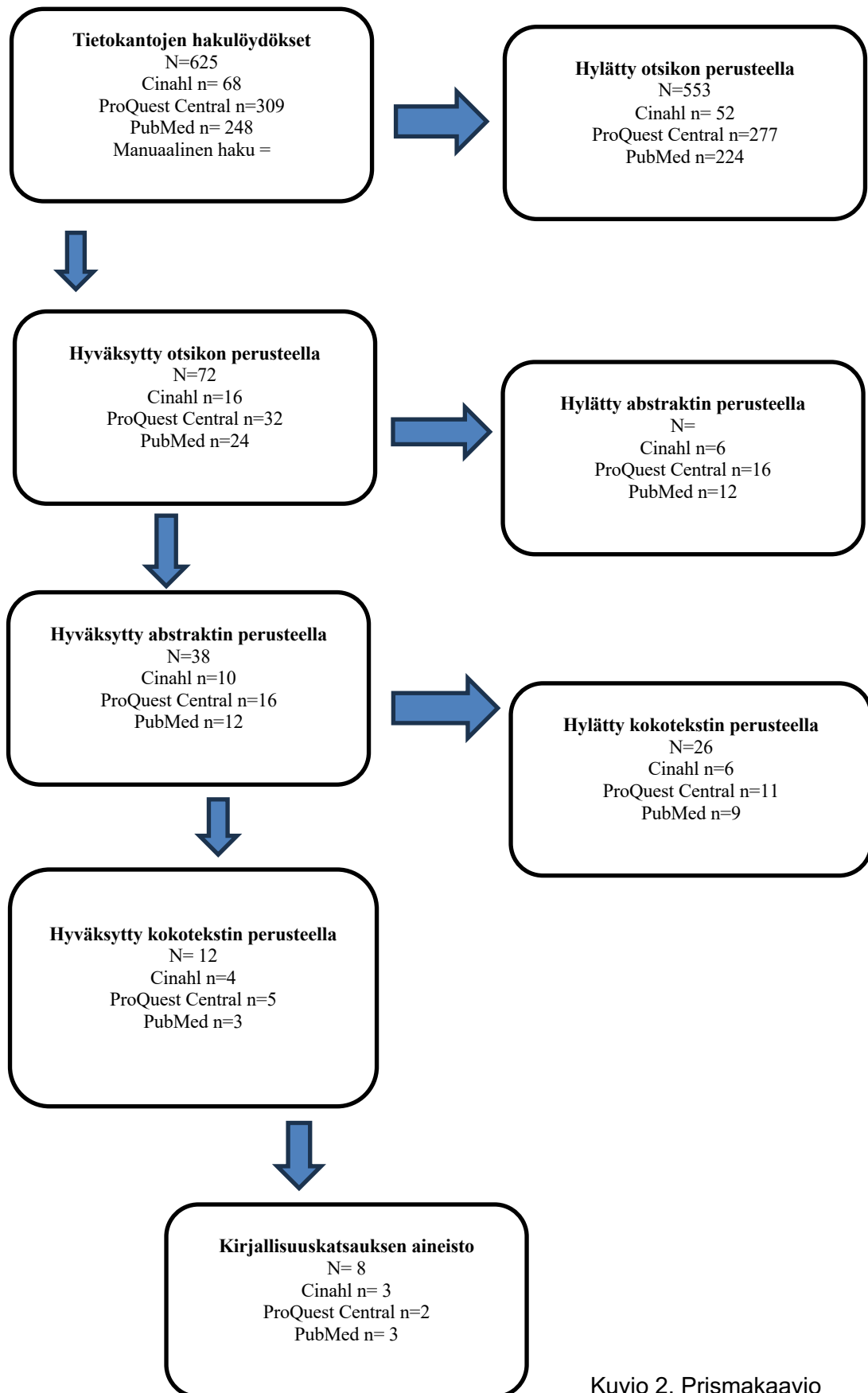
Alempana kuvataan tutkimusartikkelien sisään- ja poissulku kriteerit (Kuvio 1).

Sisäänottokriteerit	Poissulkukriteerit
Vuosiluvut 2013–2023	Vuosiluvut ennen 2013
Pohjoismaat, Eurooppa, Australia	Muut maat
Vertaisarvioitu	Ei vertaisarvioitu
Suomen kieli / Englannin kieli	Muut kielet
Koko teksti saatavilla ilmaiseksi	Maksullinen sisältö
Vastaa tutkimuskysymykseen	Ei vastaa tutkimuskysymykseen

Kuvio 1. Tutkimusartikkelien valintaprosessi

Hakusanat: birth before arrival, birth before hospital, out of hospital birth, unplanned birth before hospital, birth experience, womens experiences of unplanned birth.

Alempana Prismakaavio, jossa kuvataan tutkimusartikkelien haku ja poissulku prosessi (Kuvio 2).



Kuvio 2. Prismakaavio

4.3 Analyysimenetelmä

Induktiivinen sisällönanalyysi on laadullisen tutkimuksen menetelmä, jota käytetään aineiston analysointiin ja tulkintaan. Menetelmässä tutkijalla ei ole etukäteen valmiita teorioita tai hypoteeseja, vaan aineistosta etsitään säännönmukaisuuksia, käsitteitä ja teemoja, joista muodostetaan uusia teoreettisia käsitteitä. Menetelmä on hyödyllinen uusien ilmiöiden ja käsitteiden tutkimisessa, joista ei ole vielä paljon tietoa. (Hirsjärvi ym. 2014: 163-166.)

Induktiivisessa sisällönanalyysissä lähdetään avoimella mielellä tutkimaan aineistoa ja etsitään merkityksellisiä elementtejä, jotka voidaan ryhmitellä yhteen. Tämä ryhmittelyprosessi muodostaa uusia teemoja ja käsitteitä, joiden avulla aineistoa voidaan tulkita. Tämän jälkeen teemoja ja käsitteitä tarkastellaan yksityiskohtaisemmin ja niiden merkitys ymmärretään syvällisemmin. Lopuksi rakennetaan aineistosta teoreettisia malleja tai konsepteja, jotka kuvastavat aineiston löytöjä. (Stolt ym. 2016: 30-31.)

Kirjallisuuskatsauksen analysoinnissa käytetään induktiivista sisällönanalyysia. Analyysin tarkoitus on tarkastella opinnäytetyön aihetta eri näkökulmista tarkasti ja tuottaa mahdollisia yllättäviä löydöksiä. (Hirsjärvi ym. 2014: 163-166.)

5 Eettisyys ja luotettavuus

5.1 Eettisyys

Edellytykset hyvälle eettisesti tehdylle tutkimukselle antaa hyvän tieteellisen käytännön noudattaminen. Tutkimuksen tekoon liittyy alusta loppuun asti paljon eettisiä kysymyksiä alkaen tiedonhausta raportoimiseen. (Hirsjärvi ym. 2014: 23-27.)

Eettisten periaatteiden mukaisesti hyvän tieteellisen käytännön noudattaminen kulkee mukana koko opinnäytetyön prosessin jokaisessa vaiheessa. Tarkkuus, avoimuus, huolellisuus ja rehellisyys ovat hyvää tieteellistä käytäntöä. (TENK 2012.)

5.2 Luotettavuus

Luotettavuuden arvioinnissa voidaan käyttää julkaisuforumien luokittelua eli JUFO-luokitusta. Julkaisukanavien luotettavuutta arvioidaan 0–4 tasoluokituksella. Jo tasolla yksi

vaaditaan, että julkaisukanavalla julkaistaan asiantuntijoiden, kuten yliopistolla tai tutkimuslaitoksella työskentelevien tutkijoiden tieteellistä vertaisarvioitua aineistoa. (Tieteellisten seurain valtuuskunta 2023.)

Luotettavuutta tutkimukselle osoittaa myös sen reliabiliteetti eli pysyvyys ja toistettavuus. Tutkimuksen toistettavuutta ja pysyvyyttä mitattaessa eri tutkijat pystyvät pääsemään samalla mittarilla yhteneväiseen lopputulokseen tai sama tutkija pääsee samaan tulokseen eri tutkimuskerralla ja eri aineistoilla. (Hirsjärvi ym. 2014: 231. Kankkunen ym. 2013: 189-190.)

Opinnäytetyön valmistuttua, se palautettiin Turnitin- ohjelman läpi. Kyseinen ohjelma tarkastaa kirjallisesta työstä mm. suorat lainaukset ja plagioinnit. Lopuksi opinnäytetyö julkaistaan Theseus- verkossa.

6 Tutkimusartikkelien tulokset

Opinnäytetyöhön valittiin aineistohakujen perusteella yhteensä yhdeksän tutkimusartikkelia (liite 1). Analyysin tuloksena muodostettiin kaksi tulostaulukkoa, jossa on kaksi pääluokkaa, jotka vastaavat tutkimuskysymyksiin. Pääluokiksi muodostui ammattilaisen vaikutus synnytyskokemukseen sairaalan ulkopuolella sekä synnyttäjän omien tunteusten ja ympäristön vaikutus sairaalan ulkopuoliseen synnytyskokemukseen. Yläluokkia muodostui yhteensä neljä ja alaluokkia yhteensä 12. Tutkimusartikkeleissa oli hyvin paljon samankaltaisia ilmauksia ja kuvauksia tuloksista.

Analyysiin valittiin laajimmat vastaukset, jotka vastasivat parhaiten tutkimuskysymyksen. Alempana esimerkki tutkimusartikkelien tulosten taulukointiprosessista (Kuvio 3).

Alkuperäinen ilmaus	Suomennettu ilmaus	Pelkistetty ilmaus	Alaluokka	Yläluokka	Pääloukka
Women had experienced a good and friendly approach of the midwife and ambulance staff during their childbirth.	Naiset olivat kokeneet <u>kättilön ja ambulanssihenkilökunnan</u> suhtautuneen synnytykseen hyvin ja <u>ystävällisesti</u> .	Hoitohenkilökunnan osaaminen ja sosiaaliset taidot vaikuttivat kokemukseen positiivisesti	Kohdatuksi tuleminen	Positiivinen kokemus	Synnytyskokemus
It became evident that a woman's positive birth experience related to the paramedic's interpersonal skills and empathy, in addition to their clinical competence	Synnyttäjien positiiviseen kokemukseen vaikutti ensihoitajan kliinisen osaamisen lisäksi ensihoitajan ihmissuhdetaidot ja empatiakyky				

Kuvio 3. Esimerkki tutkimusartikkelien tulosten taulukoinnista

6.1 Ammatillaisen vaikutus synnyttäjän synnytyskokemukseen

Tutkimusartikkeleissa käy selkeästi ilmi, että sairaalan ulkopuolisessa synnytyksessä synnyttäjät kokevat synnyttäessään, että heidät aidosti ”nähdään”, ”kuullaan” ja ”kunnioitetaan” koko synnytysprosessin ajan. Tässä heijastuu syvälinen yhteys ja luottamus, mikä on keskeistä positiivisessa sairaalan ulkopuolisessa synnytysprosessissa. Sairaalan ulkopuolisessa synnytyksessä ammattihenkilöstön läsnäolo ja tuki eivät ainoastaan tarjonneet teknistä asiantuntemusta, vaan loivat myös turvallisen tilan, jossa synnyttäjät kokivat, että heidän tarpeisiin ja toiveisiin suhtaudutaan vakavasti. (Gregory, Caffrey & Daly 2023: e449.)

Tutkimuksissa ilmenee, että synnyttäjät, jotka olivat tilanteessa, jossa sairaalan ulkopuolinen synnytys on hyvin todennäköinen, kokivat suurta helpotusta ambulanssin saavuttua paikalle. Ammattihenkilöstön saavuttua paikalle, synnyttäjät kokivat, että tilanteeseen on viimein tullut tarvittavaa ammatillista osaamista, huomiota ja apua. Ammattihenkilökunnan saapuessa paikalle saavutettiin turvallisuuden tunne kriittisessä tilanteessa. (Skirnisdottir, Haukeland & Dahl 2016: 12.)

Tutkimuksissa synnyttäjät kokivat, että hoidon jatkuvuus ja sama tuttu ammattihenkilöstö loi suuren positiivisen vaikutuksen sairaalan ulkopuoliseen synnytyskokemukseen. Tuttu ammattihenkilöstö toi mukanaan vahvan yhteyden ja suuren määrän luottamusta. Synnyttäjät kokivat, että tuttu ammattihenkilöstö kuunteli ja ymmärsi heitä aidosti. Tuttu ammattihenkilöstö loi synnyttäjälle tunteen, että hän on täysin ohjaksissa ja turvassa. (Gregory ym. 2023: e449.)

Tutkimusartikkeleissa yhtenä selkeästi suurimpana vaikuttajana oli ammattihenkilöstön vuorovaikutustaidot. Synnyttäjien positiivisiin sairaalan ulkopuolisiin synnytyskokemuksiin kytkeytyi voimakkaasti ammattihenkilöstön ihmissuhdetaidot ja empatiakyky, ei pelkästään heidän kliininen pätevyytensä. Synnyttäjät kokivat, että synnytysprosessin aikana tarvittiin myös muuta kuin teknistä osaamista, eli kykyä ymmärtää ja kunnioittaa synnyttäjää myötätuntoisella tavalla. Nämä inhimilliset elementit lisättyinä kliiniseen osaamiseen koettiin kokonaisvaltaisesti hyvänä huolenpitona ja tukena. (Flanagan, Lord, Reed & Crimmins 2019b: 2.)

Tutkimuksissa moni sairaalan ulkopuolinen synnyttäjä ilmaisi täydellistä luottamusta ammattihenkilöstöön, sillä heiltä heijastui vakuuttavaa varmuutta omista taidoistaan ja se näkyi heidän käytöksessään. Ammattihenkilöstön uloshuokuva itseluottamus ja ammattimaisuus omasta kliinisestä osaamisestaan vaikutti synnyttäjän sairaalan ulkopuoliseen synnytyskokemukseen positiivisesti. Ulospäin huokuva itsevarmuus auttoi synnyttäjää luottamaan ammattihenkilöstöön ja sitä kautta kokemus muuttuu inhimilliseksi ja tunteita huomioivaksi. (Flanagan ym. 2019a: 5.)

Tutkimuksissa ilmeni myös, että jotkin synnyttäjät kokivat ammattihenkilöstön epäkunnioittavaksi, vailla empatiaa tai heikoilla vuorovaikutustaidolla varustetuiksi. Ammattihenkilöstön epäammattimainen käytös loi sairaalan ulkopuoliselle synnyttäjälle negatiivisia kokemuksia prosessista. (Flanagan ym. 2019b: 2.)

Tutkimusartikkeleissa jotkin synnyttäjät tunsivat syyllisyyttä, sillä he kokivat, että ammattihenkilöstö syyllisti sairaalan ulkopuolisia synnyttäjää nykyisestä tilanteesta. Synnyttäjän syyllistäminen siitä, että on päätytty tilanteeseen, jossa tapahtuu sairaalan ulkopuolinen synnytys, koettiin varsin negatiivisena. (Flanagan ym. 2019b: 3.)

Tutkimuksissa osa synnyttäjistä mainitsivat, että ammattihenkilöstö ei tarjonnut heille riittävästi tietoa tilanteesta ja synnytysprosessista sairaalan ulkopuolella. Synnyttäjät kokivat, että heillä ei ollut mahdollisuutta osallistua harkittuihin päätöksiin liittyen omaan

hoitoon. He kokivat, että sairaalan ulkopuolinen synnytysprosessi hoidettiin liian suorituskeskeisesti, jolloin ammattihenkilöstö pysyi emotionaalisesti etäällä. Heikko tiedonjako synnyttäjän ja ammattihenkilöstön välillä koettiin negatiiviseksi. (Flanagan ym. 2019b: 3.)

Tutkimuksissa jotkin synnyttäjät kokivat epävarmuutta ja epäluottamusta ammattihenkilöstön suuntaan. Synnyttäjät kertoivat, että osa ammattihenkilöistä eivät pelkästään vaikuttaneet epävarmoilta synnytyksen hallinnassa, vaan he saattoivat myös ilmaista avoimesti ammattitaidon tai kokemuksen puutteen. Joissain tapauksissa ammattihenkilöstö suosi ammattitaidon puutteen vuoksi kiireellistä kuljetusta sairaalaan. Ammattihenkilöstön ammattitaidottomuus ja epävarmuus koettiin negatiivisena ja se loi synnyttäjille lisähuolta. (Flanagan ym. 2019b: 5-6.)

Alempana tutkimusanalyysi taulukossa on avattuna keskeiset kokemukset liittyen ammattilaisen vaikutukseen synnyttäjän synnytyskokemuksessa (Kuvio 4).

PELKISTETTY ILMAUS	ALALUOKKA	YLÄLUOKKA	PÄÄLUOKKA
Kotona synnyttäjät kokivat tulleen kuulluiksi	Kohdatuksi tuleminen	Positiiviseen kokemukseen vaikuttavat tekijät	Ammattilaisen vaikutus synnyttäjän synnytyskokemukseen
Kotona synnyttäjät kokivat tulleen huomioduiksi			
Ammattilaisen läsnäolo toi turvaa synnyttäjille			
Ammattilaisen läsnäolo toi helpotusta synnyttäjille			
Tuttu hoitohenkilöstö auttoi luomaan tiiviin luottamuksen			
Tuttu hoitohenkilöstö auttoi luomaan tiiviin yhteyden			
Hoitohenkilökunnan osaaminen vaikuttivat kokemukseen positiivisesti	Ammattitaito		
Hoitohenkilökunnan sosiaaliset taidot vaikuttivat kokemukseen positiivisesti			
Ensihoitajien luotto omaan kykyihinsä lisäsi synnyttäjän luottamusta	Luottamus		
Ensihoitajan epäkunnioittava käytös aiheutti negatiivisia tunteita synnyttäjässä	Epäasiallinen kohtelu	Negatiiviseen kokemukseen vaikuttavat tekijät	
Ensihoitajan empatiakyvyttömyys aiheutti negatiivisia tunteita synnyttäjässä			
Ensihoito syyllisti synnyttäjää tilanteesta			
Hoitohenkilöstö ei antanut synnyttäjälle tarpeeksi tietoa	Ammattitaidon puute		
Ensihoitajan kokemattomuus aiheutti epäluottamusta synnyttäjässä			

Kuvio 4. Ammattilaisen vaikutus synnyttäjän synnytyskokemukseen, ylä- ja alaluokat

6.2 Omien tuntemusten ja ympäristön vaikutus synnytyskokemukseen

Tutkimuksissa synnyttäjät kertoivat, että he luottivat itseensä, kehoonsa ja kykyynsä koko synnytysprosessin ajan. Synnyttäjät kokivat, että heidät ja heidän kehonsa on varustettu tarvittavalla tiedolla ja voimalla, jolla hoitaa sairaalan ulkopuolinen synnytys. Luottamus itseensä heijasteli syvää yhteyttä omaan kehoon, joka antoi turvaa prosessiin ja tietoisuutta omasta ja kehon kyvykkyydestä. (Jouhki, Suominen & Åstedt-Kurki 2017: 38.)

Tutkimuksissa ilmeni, että yhtenä suurista peloista oli sairaalan ulkopuolisen synnytyksen tuomat kivut ja kivunhoito. Synnyttäjät pelkäsivät, että sairaalan ulkopuolella ei ole saatavilla toivottua kivunlievitystä. Tutkimuksien synnyttäjät kertoivat, että raskausajan

loppuvaiheessa he eivät tunnistaneet ja epäröivät kehon antamia eri signaaleja synnytyksen alkamisesta. Kehon signaalien epäröiminen aiheutti monelle synnyttäjälle sen, etteivät he ehtineen ajoissa sairaalaan. (Flanagan ym. 2019a: 3-4.)

Tutkimuksissa sairaalan ulkopuolella synnyttäneet kokivat suurta ylpeyttä ja helpotusta siitä, että olivat saaneet vauvan turvallisesti maailmaan ja synnytys oli sujunut hyvin. Synnyttäjä sai tyydytystä ja iloa siitä, että synnytysprosessi oli onnistunut odotusten mukaisesti. Synnyttäjät kokivat voimakkaita tunteita, kun äiti ja lapsi voivat hyvin. (Flanagan ym. 2019a: 5.) Tutkimuksien mukaan synnyttäjien kokemus suunnittelematomasta sairaalan ulkopuolisesta synnytyksestä koettiin pääsääntöisesti voimaannuttavana. Suunnittelematon synnytys, joka saatiin päätökseen onnistuneesti, loi suurta iloa ja huojentuneisuutta. (Flanagan ym. 2019a: 7.) Synnyttäjät kokivat myönteisiä tunteita liittyen sairaalan ulkopuolella tapahtuneeseen synnytykseen. He kokivat kiitollisuutta välittömästi synnytyksen jälkeen. (Svedberg, Strömbäck & Engström 2020: 5.)

Osa sairaalan ulkopuolella synnyttäneistä kokivat tyytymättömyyttä, turhautumista ja jopa häpeää siitä, etteivät he ehtineet ajoissa sairaalaan. Suunnittelematomasti sairaalan ulkopuolella synnyttäneet saattoivat syyttää itseään ja kumppaneitaan siitä, etteivät he ehtineet sairaalaan ajoissa. Synnyttäjät kokivat, että heidän odotuksensa ja suunnitelmat on petetty. (Strozik, Smereka & Pomorski 2022: 763.)

Tutkimuksissa ilmenee, että moni sairaalan ulkopuolella suunnittelematomasti synnyttänyt kokivat pelkoa siitä, että mitä olisi voinut tapahtua lapsen synnytyksen aikana. Suunnittelematon synnytys loi epämukavan ympäristön ja se loi ahdistusta ja pelkoa synnytyksen kulusta. (Erlandsson, Lustig & Lindgren 2015: 226-228.)

Sairaalan ulkopuolella synnyttäneet kokivat iloa siitä, että perhe oli läsnä ja osallistui synnytysprosessiin. Synnyttäjät kokivat, että ammattihenkilökunnalla ja läheisillä oli tärkeä rooli positiivisen synnytyskokemuksen luomisessa. Läheisten läsnäolo synnytyksessä sai synnyttäjän kokemaan yhteenkuuluvuutta ja loi myönteisen ilmapiirin synnytys hetkellä. Tutkimuksissa kuitenkin osa synnyttäjistä koki, että läheisten läsnäolo synnytyksen aikana oli jossain määrin häiritsevää ja saattoi aiheuttaa ahdistusta. Läheisten läsnäolo saattoi häiritä synnyttäjän keskittymistä ja rauhoittumista synnytysprosessissa. (Gregory ym. 2023: e449-459.)

Sairaalan ulkopuolella synnyttäneet kokivat, että heillä oli enemmän itsenäistä päätäntävaltaa liittyen synnytysvalintoihin ja itsemääräämisoikeuteen. Synnyttäjät kokivat, että

jos synnytys olisikin tapahtunut sairaalassa heidän toiveensa ja huomionsa olisivat voitu jättää enemmän taka-alalle ja lääketieteelliset toimenpiteet olisivat olleet todennäköisempiä. (Flanagan ym. 2019a: 5.)

Tutkimuksissa kotiympäristössä tapahtuva synnytys toi mukanaan tunteita turvallisuudesta ja varmuudesta. Synnyttäjät pystyivät rentoutumaan paremmin ja olosuhteet olivat mukavat ja kotoiset. Synnyttäjän oma turvallisuuden ja varmuuden tunne koettiin merkittävän positiivisena vaikuttaja synnytysprosessissa sairaalan ulkopuolella. (Gregory ym. 2023: e449.)

Sairaalan ulkopuolella suunnittelemttomasti synnyttäneet kokivat ympäristön takia tunteita haavoittuvuudesta ja stressistä. Kyseessä on ollut odottamaton ja suunnittelemtton tilanne, jolloin aiemmat näkemykset, toiveet ja suunnitelmat menevät uusiksi. (Erlandsson ym. 2015: 226.)

Tutkimuksissa synnyttäjät kokivat synnytyksen kuljetuksen aikana hyvin haastavaksi ja olosuhteet ahtaiksi. Ajoneuvossa tapahtunutta synnytystä kuvattiin tunnetasolla haastavaksi. Ajoneuvo on ympäristönä ahdas ja tila on rajoitettua. Tilan rajoittuneisuus aiheutti synnyttäjille fyysisiä ja emotionaalaisia paineita. (Strozik ym. 2022: 12.)

Alempana tutkimusanalyysi taulukossa on avattu keskeiset kokemukset, jossa on omien tuntemusten ja ympäristön vaikutus synnytyskokemukseen (Kuvio 5).

PELKISTETTY ILMAUS	ALALUOKKA	YLÄLUOKKA	PÄÄLUOKKA
Synnyttäjät luottivat itseensä ja kehoonsa	Kehoon liittyvät tuntemukset	Tunnetilojen vaikutus synnytyskokemukseen	Omien tuntemusten ja ympäristön vaikutus synnytyskokemukseen
Synnytyskiput pelottivat synnyttäjää			
Synnytyksen alkamisen merkkejä epäroitiin			
Onnistuneen synnytyksen jälkeen koettiin ylpeyttä	Onnistumisen tunteet		
Onnistuneen synnytyksen jälkeen koettiin helpotusta			
Synnytys koettiin voimaannuttavaksi			
Synnytys ennen sairaalaa aiheutti häpeää ja syyllisyyttä	Häpeän tunteet		
Synnyttäjät kokivat pelkoa sairaalan ulkopuolisesta synnytyksestä	Pelon tunteet		
Synnytys aiheutti pelkoa vauvan puolesta			
Läheisten läsnäolo toi iloa	Läheisten läsnäolon vaikutus synnytyskokemukseen		
Perheenläsnäolo koettiin epämiellyttäväksi			
Kotona oman synnytyksen kulkuun pystyi vaikuttamaan enemmän	Kotiolosuhteiden vaikutus synnytyskokemukseen	Olosuhteiden vaikutus synnytyskokemukseen	
Kotiympäristö koettiin turvallisena			
Synnyttäjät kokivat stressiä sairaalan ulkopuolisesta synnytyksestä	Sairaalan ulkopuolisen synnytyksen vaikutukset kokemukseen		
Ambulanssissa synnyttäminen koettiin haastavaksi			

Kuvio 5. Omien tuntemusten ja ympäristön vaikutus synnytyskokemukseen, ylä- ja alaluokat

7 Tulosten pohdinta

Opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää sairaalan ulkopuolella synnyttäneiden synnytyskokemuksia ja mitkä tekijät vaikuttavat synnytyskokemukseen. Kirjallisuuskatsauksen syventyessä sairaalan ulkopuolella tapahtuneiden synnytysten kokemuksiin, avautuu monimuotoinen maisema, jossa jokainen elementti vaikuttaa kokonaisuuteen. Keskiössä ovat kohtaamiset, jotka rakentavat siltaa ammattihenkilöstön, läheisten ja synnyttäjän välille. Tämä vuorovaikutus muodostaa perustan synnytyskokemukselle. Ammattihenkilöstön rooli nousee esille niin kliinisessä osaamisessa kuin luottamuksen ilmapiiriin luomisessa. Kuitenkin synnytyskokemusta voivat varjostaa myös kielteiset kokemukset, kuten epäasiallinen kohtelu, ammattitaidon puute tai huono informointi liittyen sairaalan ulkopuoliseen synnyttämiseen.

Synnyttäjän henkilökohtaiset tuntemukset ja mieltymykset luovat tunnelman koko kokemukselle. Psykkiset ja emotionaaliset tilat määrittelevät synnytysprosessia ja niillä on vahva vaikutus siihen, miten synnyttäjä kokee tapahtuman. Läheisten läsnäolo synnytyksen aikana voi vahvistaa kokemusta ja tarjota turvaa, mutta samalla se voi tuoda mukanaan myös haasteita ja jännitteitä.

Ympäristö ja olosuhteet vaikuttavat synnytyskokemukseen merkittävästi. Jokaisella yksityiskohdalla on merkitystä kokonaisuuteen ja synnytyksen ympäristö voi joko tukea tai haastaa synnyttäjää. Ymmärrys näistä tekijöistä avaa mahdollisuuden hienosäätää synnytyksen suunnittelua ja toteutusta niin, että ne vastaavat yksilöllisiä tarpeita ja toiveita.

Kirjallisuuskatsauksen tulokset avaavat oven ymmärtämiseen ja tukemiseen sairaalan ulkopuolella synnyttävien naisten ainutlaatuisissa tarpeissa. Terveystieteiden ammattilaisilla ja muilla synnytykseen osallistuvilla on mahdollisuus olla rakentamassa positiivista ja tukevaa synnytyskokemusta, joka heijastelee jokaisen synnyttäjän yksilöllisyyttä. Tärkeää on olla herkkä näille moniulotteisille kokemuksille ja tarjota tukea sekä informaatiota synnytyksen eri vaiheissa. Näin voidaan edistää myönteisiä kokemuksia ja tukea naisten voimaantumista synnytyksen ainutkertaisessa matkassa.

7.1 Ammattilaisen vaikutus synnyttäjän positiiviseen synnytyskokemukseen

Synnytyskokemus on erityinen tapahtuma, joka vaikuttaa voimakkaasti synnyttäjään ja ammattilaisiin. Tutkimukset osoittivat, että synnyttäjät, jotka tuntevat tulleen kuulluiksi ja ymmärretyiksi, kokevat synnytyksen positiivisemmin. Ammattilaisen läsnäolo synnytyksessä lisää synnyttäjän turvallisuuden tunnetta.

Tärkeää on myös synnyttäjän ja ammattihenkilöstön välinen vahva yhteys ja luottamus. Kun synnyttäjä tuntee olevansa hyvin yhteydessä ammattihenkilöstöön ja luottaa heihin, synnytyskokemus on positiivisempi. Ammattihenkilöstön kliininen osaaminen ja itsetuottamus vaikuttavat myös synnytyskokemukseen myönteisesti.

Ammattihenkilöstön sosiaaliset taidot ovat tärkeitä synnytyskokemuksen kannalta. Positiivinen vuorovaikutus synnyttäjän ja ammattihenkilöstön välillä luo ilmapiirin, jossa synnyttäjä tuntee olonsa kunnioitetuksi. Kaiken kaikkiaan nämä asiat yhdessä vaikutta-

vat synnytyskokemuksen laatuun ja synnyttäjän tuntemukseen siitä, että hän on turvalisissa käsissä. Aivan erityisen tärkeää on ammattihenkilöstön tuki synnytyksen ainutlaatuisessa tilanteessa.

Oleellista on, että ammattihenkilöstöllä on itseluottamus siitä, että he pystyvät varmistamaan synnytyksen etenemisen ja vauvan sopeutumisen ilman komplikaatioita. Ammattihenkilöstöllä tulisi olla riittävästi klinisiä taitoja tilanteisiin ja komplikaatioihin. (Strozik ym. 2022: 763.)

7.2 Ammatilaisen vaikutus synnyttäjän negatiiviseen synnytyskokemukseen

Tutkimusanalysissa paljastuu, että ammattihenkilöstön epäkunnioittava käytös synnytyksen aikana vaikuttaa merkittävästi synnytyskokemukseen, ja tämä vaikutus on pääosin negatiivinen. Kun synnyttäjä kokee kohtaavansa epäkunnioittavaa käytöstä, se voi heikentää hänen tunnettaan turvallisuudesta ja vaikuttaa negatiivisesti koko synnytysprosessin kulkuun. Tämä korostaa ammattihenkilöstön tärkeää roolia synnytyksen tuki-joina ja asiantuntijoina.

Empatiakyvyn puute ammattihenkilöstössä on toinen merkittävä tekijä, joka vaikuttaa synnytyskokemukseen negatiivisesti. Synnyttäjän kohtaama tuki ja ymmärrys ovat keskeisiä tekijöitä, jotka voivat edistää myönteistä synnytyskokemusta. Empaattinen ammattihenkilöstö pystyy luomaan turvallisen ja tukevan ilmapiirin synnytystilanteessa, mikä puolestaan vaikuttaa myönteisesti synnyttäjän kokemukseen.

Tutkimuksissa ilmenee, että osa ammattihenkilöstöstä syyllisti synnyttäjää tilanteesta, jossa sairaalaan ei ehditty, tämä luonnollisesti lisäsi negatiivista kokemusta liittyen suunnittelemattomaan sairaalan ulkopuoliseen synnytykseen. Synnytys on monesti arvaamaton tapahtuma ja ammattihenkilöstön tehtävä on tarjota tukea ja ymmärrystä sen sijaan, että synnyttäjää syyllistetään. Tämä korostaa tarvetta parantaa kommunikointia ja kohdata synnyttäjää myötätunnolla, riippumatta tilanteen kiireellisyydestä.

Synnyttäjän huono informaatio synnytysprosessissa ja nykytilanteesta on myös tunnistettu tekijä, joka aiheuttaa negatiivisia synnytyskokemuksia. Selkeä ja avoin viestintä ammattihenkilöstön ja synnyttäjän välillä on avainasemassa synnytyksen sujuvuuden ja synnyttäjän turvallisuuden kannalta.

Synnyttäjät kohtasivat haasteita päätöksissään, sillä he kokivat, etteivät saa riittävästi tukea ammattihenkilöiltä eikä läheisiltään. (Jouhki ym. 2017: 40.)

Lisäksi tutkimukset nostavat esiin ammattihenkilöstön kliinisen osaamisen ja ammattitaidottomuuden vaikutukset synnytyskokemukseen. Synnyttäjä luottaa ammattihenkilöstöön hoitotilanteessa ja heidän kliinisen osaamisensa merkitys on korvaamaton synnytyksen onnistumisen kannalta.

Kokonaisuudessaan tutkimukset vahvistavat ammattihenkilöstön keskeistä roolia synnytyskokemuksen muokkaajina. Korostetaan tarvetta panostaa henkilöstön koulutukseen, jotta synnyttäjät voivat kohdata ammattihenkilöstön tuen ja ymmärryksen ilmapiiressä, joka edistää positiivisia synnytyskokemuksia.

7.3 Synnyttäjän omien tunnetilojen vaikutus synnytyskokemukseen

Tutkimusanalyysi paljastaa monia tunteita ja kokemuksia, joita synnyttäjät kohtaavat matkalla äitiyteen. Yksi merkittävä havainto on, että synnyttäjät luottavat vahvasti itseensä ja kehoonsa synnytyksen aikana. Tämä heijastaa synnyttäjien voimaa ja itseluottamusta tässä ainutlaatuisessa tilanteessa.

Toisaalta synnytyksen kivut herättävä pelkoa synnyttäjissä. Kivun kohtaaminen synnytyksessä voi olla haastavaa ja tämä tunne vaikuttaa synnytyskokemukseen merkittävästi. Synnytyksen alkamisen merkit aiheuttivat epäröintiä synnyttäjissä. Epävarmuus siitä, milloin synnytys todella alkaa, voi tuoda mukanaan jännitystä ja odottamattomuutta.

Tutkimukset osoittivat myös, että onnistuneen sairaalan ulkopuolisen synnytyksen jälkeen synnyttäjissä koetaan ylpeyttä ja helpotusta. Tämä korostaa synnytyksen luonnollisuutta ja voimaa, vaikka se tapahtuisi poikkeavassa ympäristössä. Toisaalta suunnittelemaan sairaalan ulkopuolinen synnytys voi herättää häpeää ja syyllisyyttä siitä, ettei saavuttu ajoissa sairaalaan, syyllisyyttä saatettiin kohdistaa myös läheisiin. Tämä tunne voi olla raskas synnyttäjälle ja läheisille.

Naiset eivät olleet valmistautuneet synnyttämään lasta sairaalan ulkopuolella ja tapahtumat etenivät nopeasti. Synnyttäjät kokivat fyysistä ja henkistä kärsimystä ennen sairaalaa tapahtuvissa synnytyksissä. (Svedberg ym. 2020: 5.)

Synnytysprosessi, joka tapahtuu suunnittelemattomasti sairaalan ulkopuolella, koettiin osittain pelottavana. Synnytyskertomukset tuovat esiin sen, miten odottamaton ympäristö voi lisätä pelkoa ja epävarmuutta. Pelko vauvan puolesta on myös merkittävä tunne sairaalan ulkopuolisissa synnytyksissä. Synnyttäjät saattoivat kokea voimakasta huolta ja pelkoa vauvansa turvallisuudesta poikkeavissa olosuhteissa.

Läheisten läsnäolo suunnittelemattomassa sairaalan ulkopuolisessa synnytyksessä koettiin monimuotoisesti. Vaikka se toi toisille synnyttäjille iloa, saattoi se myös tuntua epämiellyttävältä. Tämä osoittaa, kuinka synnytyksen sosiaalinen ulottuvuus voi herättää monenlaisia tunteita synnyttäjissä.

Yhteenvedon voidaan todeta, että synnytystutkimukset avaavat näkökulmia moninaisiin tuntemuksiin, joita synnyttäjät kokevat matkalla äitiyteen. Nämä kokemukset heijastelevat synnytyksen monimutkaisuutta ja emotionaalista intensiteettiä.

7.4 Ympäristön ja olosuhteiden vaikutus synnyttäjän synnytyskokemukseen

Sairaalan ulkopuolisessa synnytyksessä synnyttäjät kokivat, että heillä oli enemmän vaikutusmahdollisuuksia synnytyksen kulkuun. Tämä antoi synnyttäjälle tunteen hallinnasta ja osallisuudesta synnytysprosessissa. Kotiympäristö koettiin myös turvallisena synnytyspaikkana, mikä voi tukea rentoutumista ja hyvinvointia synnytyksen aikana.

Toisaalta sairaalan ulkopuolella synnytys toi mukanaan stressiä synnyttäjille. Odottamaton tilanne ja poikkeava ympäristö saattoivat aiheuttaa huolta ja epävarmuutta synnytyksen sujumisesta.

Ambulanssissa tai ajoneuvossa synnyttäminen koettiin synnyttäjälle haastavana. Rajoitettu tila ja resurssit saattoivat lisätä fyysistä ja emotionaalista kuormitusta synnytyksen aikana.

Nämä kokemukset synnyttäjien näkökulmasta avaavat ajatuksia siitä, miten synnytysympäristö ja olosuhteet voivat vaikuttaa synnytyskokemukseen. Ne korostavat myös tarvetta tukea synnyttäjiä odottamattomissa tilanteissa ja varmistaa, että synnytysympäristö tukee synnyttäjän hyvinvointia ja turvallisuutta mahdollisimman hyvin.

Vaikka suunnittelemattomia sairaalan ulkopuolisia synnytyksiä ei tapahdu usein, on tärkeää ymmärtää enemmän siitä, että mitä synnyttäjät käyvät tilanteessa läpi ja miten se vaikuttaa heihin. (Erlandsson ym. 2015: 229.)

8 Johtopäätökset

Tutkimusartikkelien analyysistä voidaan tehdä tärkeitä johtopäätöksiä synnytyksen kokemuksen moninaisuudesta ja siitä, mitkä seikat vaikuttavat merkittävästi synnyttäjän tuntemuksiin ja kokemuksiin sairaalan ulkopuolisessa synnytyksessä.

8.1 Synnyttäjän kokemuksen ainutlaatuisuus

On korostettava synnyttäjän kokemuksen ainutlaatuisuutta ja sen voimakasta vaikutusta sekä synnyttäjään, että ympäröiviin ammattilaisiin. Synnyttäjän tunne siitä, että tulee kuulluksi ja ymmärretyksi, nousee esiin tärkeänä tekijänä synnytyskokemuksen positiivisuudessa.

8.2 Ammattihenkilöstön läsnäolon merkitys

Ammattihenkilöstön läsnäolon merkitys synnytyksen aikana korostuu synnyttäjän turvallisuuden tunteen tukijana. Ammattilaisen läsnäolo vaikuttaa myönteisesti synnytyksen sujumuuteen ja synnyttäjän rentoutumiseen, korostaen ammattihenkilöstön roolia synnytyksen tukemisessa.

8.3 Tiivis yhteys ja luottamus

Synnyttäjän ja ammattihenkilöstön välisen tiiviin yhteyden ja luottamuksen merkitys on keskeinen positiivisen synnytyskokemuksen rakentamisessa. Kommunikaation laatu ja synnyttäjän tunne siitä, että hän voi luottaa hoitohenkilökuntaan, vaikuttavat suuresti synnytyskokemukseen.

8.4 Ammattitaito ja itseluottamus

Ammattihenkilöstön kliininen osaaminen ja itseluottamus ovat olennaisia synnytyskokemuksen laadun kannalta. Vankka ammattitaito ja varmuus työssä edistävät synnyttäjän turvallisuudentunnetta, mikä on keskeistä koko synnytysprosessissa.

8.5 Sosiaaliset taidot

Ammattihenkilöstön sosiaalisten taitojen merkitys korostuu positiivisessa synnytyskokemuksessa. Inhimillinen kosketus ja tukeminen synnytyksen aikana vaikuttavat suuresti synnyttäjän tuntemukseen siitä, että häntä kunnioitetaan ja arvostetaan.

Analysoidut tutkimukset osoittavat, että synnytyskokemus on monitahoinen tapahtuma, ja ammattihenkilöstön rooli synnytyksen tukijana ja kokemuksen mahdollistajana on korvaamaton synnytyksen ainutlaatuisessa prosessissa. Tämä antaa arvokasta tietoa synnytysten tukemiseen ja parantamiseen pyrittäessä. Samalla on tärkeää kiinnittää huomiota ammattihenkilöstön koulutukseen, empatiaan ja vuorovaikutustaitoihin synnytysympäristön- ja kokemuksen parantamiseksi entisestään.

Lähteet

- Botha, Elina & Ryttyläinen-Korhonen, Katri. Naisen hoitotyö 2016. Sanomapro. Viitattu 7.9.2023.
- Erlandsson, Kerstin., Lustig, Helena & Lindgren, Helena 2015. Women's experience of unplanned out-of-hospital birth in Sweden – a phenomenological description. Viitattu 15.11.2023.
- Flanagan, Belinda., Lord, Bill., Reed, Rachel & Crimmins, Gail 2019a. Women's experience of unplanned out-of-hospital birth in paramedic care. Viitattu 17.11.2023.
- Flanagan, Belinda., Lord, Bill., Reed, Rachel & Crimmins, Gail 2019b. Listening to womens voices: the experience of giving birth with paramedic care in Queensland, Australia. Viitattu 18.11.2023.
- Gregory, Soma., Caffrey, Louise & Daly, Deirdre. "It could not have been more different 2023." Comparing experiences of hospital-based birth and homebirth in Ireland: A mixed-methods survey. Viitattu 20.11.2023.
- Harve-Rytsälä, Heini., Peräjoki, Katja., Pirneskoski, Jussi., Pystynen, Mikko., Tommila, Miretta & Äyräs, Outi 2023. Suunnittelematon synnytys sairaalan ulkopuolella. Lääketieteellinen aikakauskirja Duodecim 139 (16). 1299-1306.<<https://www.duodecim-lehti.fi/duo17806>>. Viitattu 16.9.2023.
- Hirsjärvi, Sirkka., Remes, Pirkko & Sajavaara, Paula. Tutki ja kirjoita. Helsinki: Tammi. Viitattu 20.9.2023.
- Jouhki, Maija-Riitta., Suominen, Tarja & Åstedt-Kurki, Päivi 2017. Giving birth on our own terms – Womens experience of childbirth at home. Viitattu 14.11.2023.
- Kankkunen, Päivi & Vehviläinen-Julkunen, Katri. 2013. Tutkimus hoitotieteessä. Helsinki. SanomaPro. Viitattu 3.10.2023.
- Kuisma, Markku., Holmström, Peter., Nurmi, Jouni., Porthan, Kari & Taskinen, Tuomas. 2017. Ensihoito. Helsinki: SanomaPro. Viitattu 6.10.2023.
- Making childbirth a positive experience. World health organization. <<https://www.who.int/activities/making-childbirth-a-positive-experience>>. Viitattu 11.10.2023.
- Matkasynnytys. Terveyskylä. <<https://www.terveyskyla.fi/naistalo/raskaus/raskaudentuomat-muutokset-ja-yleiset-huolenaiheet/matkasynnytys>>. Viitattu 10.9.2023.

Ojala, Riitta., Ovaskainen, Katja & Tammela, Outi 2022. Synnyttääkö sairaalassa, auton kyydissä matkalla sairaalaan vai suunnitellusti kotona. Lääketieteellinen aikakauskirja Duodecim 138 (18). 1561-1562. <<https://www.duodecimlehti.fi/duo17005>>. Viitattu 29.9.2023.

Ovaskainen, Katja., Ojala, Riitta., Gissler, Mika., Luukkaala, Tiina & Tammela, Outi 2015. Out-of-hospital deliveries have risen involving greater neonatal morbidity: Risk factors in out-of-hospital deliveries in one University Hospital region in Finland. Viitattu 1.10.2023.

Salminen Ari. Mikä kirjallisuuskatsaus? <https://www.uwasa.fi/materiaali/pdf/isbn_978-952-476-349-3.pdf>. Viitattu 27.9.2023.

Stolt, Minna., Axelin, Anna & Suhonen, Riitta (toim.). Kirjallisuuskatsaus hoitotieteessä. 2. korjattu painos. Viitattu 1.10.2023.

Strozik, Mateusz., Smereka, Jacek & Pomorski, Michal 2022. Birth before arrival – is there anything to be afraid of? Viitattu 17.11.2023.

Svedberg, Elina., Strömbäck, Ulrica & Engström, Åsa 2020. Women's experiences of unplanned pre-hospital births: A pilot study. Viitattu 16.11.2023

Synnytys. Terveyskylä. <<https://www.terveyskyla.fi/naistalo/synnytys>>. Viitattu 10.9.2023.

Synnytyksen spontaani käynnistyminen. Terveyskylä. <<https://www.terveyskyla.fi/nai-stalo/synnytys/synnytyksen-spontaani-k%C3%A4ynnistyminen>>. Viitattu 15.9.2023.

Synnytyskivun hoito. Terveyskirjasto. <<https://www.terveyskirjasto.fi/dlk00883>>. Viitattu 19.9.2023.

Synnytysskipu. Duodecimlehti. <<https://www.duodecimlehti.fi/duo98275>>. Viitattu 30.9.2023.

Terveyden ja hyvinvoinninlaitos 2023. Ennakkotilasto: Perinataalitalasto – synnyttäjät, synnytykset ja vastasyntyneet 2022. Päivitetty 4.7.2023. <<https://thl.fi/fi/tilastot-ja-data/tilastot-aiheittain/seksuaali-ja-lisaantymisterveys/synnyttajat-synnytykset-ja-vastasyntyneet/perinataalitalasto-synnyttajat-synnytykset-ja-vastasyntyneet>>. Viitattu 3.10.2023.

THL Perinataalitalasto – synnyttäjät, synnytykset ja vastasyntyneet 2021 <<https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/145615/Perinataalitalasto%202021.pdf?sequence=5&isAllowed=y>>. Viitattu 4.10.2023.

Tieteellisten seurain valtuuskunta. Julkaisufoorumi. Arvioinnit. Luokitteluperusteet. Päivitetty 12.1.2023. <<https://julkaisufoorumi.fi/fi/arvioinnit/luokitteluperusteet>>. Viitattu 29.9.2023.

Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2012. Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkaus-
epäilyjen käsitteleminen Suomessa. <https://tenk.fi/sites/tenk.fi/files/HTK_ohje_2012.pdf>. Viitattu 2.10.2023.

Skirisdottir Vik, Eline., Haukeland, Gunn Terese & Dahl, Bente 2016. Women's expe-
riences with giving birth before arrival. Viitattu 18.11.2023.

Liite 1. Tutkimusartikkelit

Nu- mero	Tekijät, otsikko, maa, vuosi	Lehti	Tutkimusmene- telmä	Tarkoitus	Tulokset
1	<p>Gregory, Soma; Caffrey, Louise; Daly, Deirdre</p> <p>"It could not have been more dif- ferent." Comparing experiences of hospital-based birth and homebirth in Ireland: A mixed-methods sur- vey</p> <p>Irlanti, 2023</p>	Women&Birth	Kvalitatiivisen ja kvantitatiivisen tutki- muksen yhdistelmä	Tarkoituksena oli sel- vittää, miten synnyt- tāja on kokenut ras- kauden seurannan ja synnytyksen hoidon kotona ja sairaa- lassa.	Synnyttäjät kokivat, että sairaalan ulko- puolella tapahtu- vassa synnytyksessä heitä ja heidän toivei- taan kunnioitettiin paremmin.
2	<p>Svedberg, Elina; Strömbäck, Ulrica; Engström, Åsa</p> <p>Women's experiences of un- planned pre-hospital births: A pilot study</p> <p>Ruotsi, 2020</p>	International Emer- gency Nursing	Laadullinen kysely- tutkimus	Tarkoituksena oli sel- vittää synnyttäjän ko- kemuksia synnyttä- misestä ennen sai- raalaa.	Synnyttäjät kokivat häpeää ja syylli- syyttä. Suunnittele- mattomassa synny- tyksessä pelättiin, ettei synnytys mene hyvin ja on todella ki- vulias. Ympäristöä pidettiin epämielek- käänä. Turvallisuus- den tunteella ja hen- kilökunnan rauhalli-

					suudella oli iso positiivinen merkitys. Suunnittelematon enneaikainen synnytys kuvattiin myrskyisäksi ja kivuliaksi, sillä siihen ei kerennyt valmistautua. Oli myös myönteisiä tunteita, kun kaikki sujui hyvin.
3	Järvenpää, Hanna Naisten kokemuksia suunnittelemattomista sairaalan ulkopuolisista synnytyksistä Suomi, 2019	Pro-gradu	Kvalitatiivinen tutkimusmenetelmä	Tarkoitus kuvata naisten kokemuksia siitä, että millaista on synnyttää suunnittelemattomasti sairaalan ulkopuolella.	Toiset synnyttäjät kokivat synnytyksen positiivisena ja kokivat hallitsevansa synnytystä sekä kestävänsä kipua. Toiset synnyttäjät kokivat synnytyksen hallitsemattomana ja pelottavana.
4	Flanagan, Belinda; Lord, Bill; Reed, Rachel; Crimmins, Gail Women's experience of unplanned out-of-hospital birth in paramedic care Lontoo, 2019	BMC Emergency Medicine	Narratiivinen haastattelu	Tarkoituksena oli selvittää synnyttäjien synnytyskokemuksia ensihoidossa.	Synnyttäjien positiiviseen kokemukseen vaikuttaa ensihoitajan ihmissuhdetaidot ja empatia yhdistettynä kliiniseen osamiseen. Synnyttäjät kokivat, että mikäli joillakin ym. osa-alueilla, oli haasteita, se vaikutti kokemukseen negatiivisesti.

5	<p>Flanagan, Belinda; Lord, Bill; Reed, Rachel; Crimmins, Gail</p> <p>Listening to women's voices: the experience of giving birth with paramedic care in Queensland, Australia.</p> <p>Australia, 2019</p>	BMC Pregnancy & Childbirth	<p>Narratiivinen kyselytutkimus</p> <p>Sisällönanalyysi</p>	<p>Tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää naisten kokemuksia sairaalan ulkopuolisesta, suunnitelmattomasta synnytyksestä ensihoidossa. Artikkelissa käsitellään suoraan naisten kertomuksia, jotka koskevat heidän päätöstään hakeutua hoitoon ja sitä, miten aiemmat synnytyskokemukset ja vuorovaikutus muiden terveydenhuollon ammattilaisten kanssa vaikuttivat heidän kokemuksiinsa.</p>	<p>Synnyttäjän päätöseen mennä sairaalaan synnyttämään lapsensa vaikuttavat terveydenhuollon tarjoajilta saatu tieto, pelko tarpeettomista lääketieteellisistä toimenpiteistä synnytyksessä ja aiemmat synnytyskokemukset.</p>
6	<p>Jouhki, Maija-Riitta; Suominen, Tarja; Åstedt-Kurki, Päivi</p> <p>Giving birth on our own terms- Women's experience of childbirth at home</p> <p>Suomi, 2017</p>	Midwifery	Fenomenologinen tutkimus	<p>Tutkimuksen tarkoituksena on kuvata naisten kokemuksia kotona synnyttämisestä.</p>	<p>Synnyttäjät kokivat hallitsevansa omaa kehoaan ja saamaansa hoitoa kotona. He kokivat kuitenkin muiden ihmisten kielteistä asennetta kotona synnyttämistä kohtaan.</p>

7	<p>Vik, Eline Skirmisdottir; Haukeland, Gunn Terese; Dahl, Bente</p> <p>Women's experiences with giving birth before arrival.</p> <p>Norja, 2016</p>	Midwifery	Kvalitatiivinen haastattelututkimus	Tarkoituksena oli selvittää synnyttäjien kokemuksia synnytyksistä, joissa ei olla ehditty sairaalaan.	Synnyttäjät kokivat henkilökohtaisesta kätilöavustajasta suurta apua ja tukea. Aluksi synnyttäjät kokivat pelkoa, sitten selviytymisen tarvetta ja sitten kiitollisuutta. Useimmat olivat helpottuneita, kun ambulanssi saapui paikalle. Synnyttäjät olivat pääosin tyytyväisiä kätilöihin, mutta ensihoitajien kohdalla koettiin vaihtelevasti turvattomuuden tunnetta.
8	<p>Erlandsson, Kerstin; Lustig, Helena; Lindgren, Helena</p> <p>Women's experience of unplanned out-of-hospital birth in Sweden – a phenomenological description.</p> <p>Ruotsi, 2015</p>	Sexual & Reproductive HealthCare	Laadullinen haastattelututkimus	Tarkoitus oli kartoittaa äitien kokemuksia suunnittelemattomasti sairaalan ulkopuolella tapahtuvista synnytyksistä.	Ennen ja synnytyksen aikana koettiin haavoittuvuutta ja syyllisyyttä siitä, ettei sairaalaan ehditty ajoissa. Synnytyksen jälkeen koettiin onnea ja ylpeyttä onnistumisesta, sekä huolta ja pelkoa siitä, että mikä olisi voinut mennä vikaan.

9	<p>Strozik, Mateusz; Smereka, Jacek; Pomorski, Michal</p> <p>Birth before arrival – is there anything to be afraid of?</p> <p>Puola, 2022</p>	<p>Department of Emergency Medical Service</p>	<p>Kvantitatiivinen tutkimusmenetelmä</p>	<p>Tutkimuksen tarkoituksena oli koota ja arvioida saatavilla olevia artikkeleita sekä kuvata suunnittelelmattomien sairaalan ulkopuolisten synnytyksen esiintyvyys, synnytyksen ominaispiirteet sekä äidin ja vastasyntyneen terveysvaikutukset.</p>	<p>Tulokset osoittivat, että naiset eivät ole valmistautuneita synnyttämään sairaalan ulkopuolella ja tapah- tumat etenevät nopeasti. Tulevaisuudessa tarvitaan lisää huomiota liittyen sairaalan ulkopuolisiin synnytyksiin, sillä väestö kasvaa ja luonnollinen lähestymis- tapa synnytyksiin kasvaa.</p>
---	---	--	---	---	---